

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Факультетської науково-практичної конференції
докторантів, аспірантів, молодих вчених і студентів
“Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні,
економічні, соціально-психологічні та правові аспекти”**

24 листопада 2023 р.
м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Факультетської науково-практичної конференції докторантів,
аспірантів, молодих вчених і здобувачів вищої освіти**

«Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально- психологічні та правові аспекти»

24 листопада 2023 р.

м. Харків, 2023

УДК 004
БК 32.973.202

Факультетської науково-практичної конференції докторантів, аспірантів, молодих вчених і студентів «Диджиталізація (цифровізація) суспільства: інституційні, економічні, соціально-психологічні та правові аспекти»: тези доповідей, 24 листопада 2023 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2023. – 110 с.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління та адміністрування, публічного управління та права. Розглянуті питання диджиталізації економічних процесів в Україні та у світі, визначені основні тренди та перспективи цих процесів. Висвітленні особливості розуміння праці в сучасному інформаційно-комунікаційному просторі в розрізі їх викликів та перспектив. Представлене розуміння ролі публічного управління в умовах диджиталізації економічного та соціального середовища. Представлені аспекти права та інформаційних технологій в сучасних умовах диджиталізація.

Відповідальний за випуск:
Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<https://foss.kn-it.info/>

©ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ: ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	10
<i>Андрієнко Анна Денисівна, Момот Каміла Владиславівна</i> РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	10
<i>Артюх Анастасія Сергіївна</i> КОНТРОЛЬ ВИТРАТ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ	12
<i>Батіг Владислав Васильович</i> СУТНІСНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ	14
<i>Бендасюк Олег Олександрович, Неклюдова Татяна Миколаївна</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ	16
<i>Бондар Станіслав Максимович</i> ОБГРУНТУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	18
<i>Гречишнікова Ірина Олександрівна</i> ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	20
<i>Глушков Олег Анатолійович</i> СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦТВА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ	23
<i>Гриценко Анна Михайлівна</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ У СУЧАСНИЙ БІЗНЕС: АНАЛІЗ ТРЕНДІВ ТА ПЕРСПЕКТИВ	24
<i>Гудко Тетяна Андріївна</i> ТЕНДЕНЦІЇ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕСІ	26
<i>Дібров Владислав Сергійович</i> ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОЇ АСИМЕТРІЇ НА СУЧАСНОМУ ІТ-РИНКУ	28
<i>Долгополов Кирило Олександрович</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ	29
<i>Іванова Вікторія Олегівна</i> РОЗВИТОК КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ	31
<i>Іванченков Вячеслав Сергійович</i> НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНИХ ЗМІН ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ	33

Капустян Катерина Сергіївна	35
КІБЕРБЕЗПЕКА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ: ЗАХОДИ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	
Карабута Валерія Вадимівна	37
СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	
Коваленко Катерина Вікторівна	38
РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ	
Кузьома Віталій Вікторович	40
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В АГРОПРОДОВОЛЬЧОМУ СЕКТОРІ	
Кучерук Олександр	43
АСПЕКТИ КРЕАТИВНОСТІ ЯК НАЙБІЛЬШОЇ ЦІННІСТЬ ТОВАРУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Лагодієнко Олег Вікторович	45
УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ ESG КОНЦЕПЦІЇ	
Малініна Еліна Дмитрівна	47
ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	
Масалітін Євген Володимирович	48
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ	
Мисик Володимир Володимирович	50
ТЕНДЕНЦІЇ РЕЛОКАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	
Мірошниченко Владислава Олексіївна	53
СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИТРАТ	
Момот Каміла Владиславівна, Андрієнко Анна Денисівна	55
СТРАТЕГІЯ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ	
Некупальна Ганна Олексіївна	56
ВИТРАТИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ	
Ніщєретов Владислав Володимирович	59
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	
Орда Дар'я Костянтинівна	60
ЕВОЛЮЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	
Паккі Андрій Глібович	62
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ	
Проценко Анна Олександрівна	64
МЕТОДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ	

<i>Печка Сергій Сергійович</i>	66
ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ СТРАТЕГІЙ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Ревенко Олена Вікторівна</i>	68
АНАЛІЗ ЧИННИКІВ ВПЛИВУ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЛОГО БІЗНЕСУ	
<i>Рибальченко Софія Олександрівна</i>	70
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ	
<i>Романчук Руслан Артурович</i>	72
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ В ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Сотникова Анастасія Володимирівна</i>	73
ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	
<i>Степаненко Сергій Віталійович</i>	75
РІВЕНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОВИРОБНИКІВ МАТЕРІАЛЬНО- ТЕХНІЧНИМИ РЕСУРСАМИ ЯК ПЕРЕДУМОВА НАРОЩУВАННЯ ОБСЯГІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	
<i>Тронов Данило Андрійович</i>	77
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МЕБЛЕВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
<i>Ушкальов Володимир Васильович,</i>	78
<i>Мартіянова Марина Павлівна</i>	
ЛІНГВІСТИЧНІ КРИТЕРІЇ МЕТАПРОГРАМНОГО ПРОФІЛЮВАННЯ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Фадєєв Олександр Павлович</i>	80
ВПЛИВ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Шепелева Ольга Валеріївна</i>	82
СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТСЬКОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ТЕРИТОРІЙ	
СЕКЦІЯ 2. ПРАЦЯ В ІТ-ПРОСТОРІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	84
<i>Ачкасова Оксана Вікторівна,</i>	84
<i>Кузьменко Владислав Віталійович</i>	
РОЛЬ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕДУРИ ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ ДЛЯ УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Білик Анжела Олександрівна</i>	86
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Єрмоленко Олексій Анатолійович, Карнов Ілля Олегович</i>	87
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ЯКІСТЬ ТРУДОВОГО ЖИТТЯ»	

<i>Єрмоленко Олексій Анатолійович, Юрченко Микита Володимирович</i>	89
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ	
<i>Іванісов Олег Вікторович, Безугла Руслана Олегівна</i>	91
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
<i>Лебединська Олена Сергіївна</i>	93
МОЛОДІЖНИЙ РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
<i>Луговий Богдан Владиславович</i>	95
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Михайлюк Софія Дмитрівна</i>	97
СУЧАСНІ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У СОЦІАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	
<i>Mishyna Anastasia</i>	99
FOREIGN EXPERIENCE OF ECONOMIC DIGITALIZATION	
<i>Назарова Галина Валентинівна, Балясний Віктор Олегович</i>	101
АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ ГНУЧКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ ПРАЦІ	
<i>Писаревська Ганна Іллівна</i>	102
АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ DIGITAL ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Руденко Вікторія Олександрівна</i>	105
ПОКАЗНИКИ ГОТОВНОСТІ ДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ	
<i>Семенченко Андрій Володимирович, Семенченко Аліна Володимирівна</i>	106
ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
<i>Сиводід Анастасія Сергіївна</i>	108
КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНІСТЬ ІТ-СФЕРИ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	
<i>Сотнікова Юлія Володимирівна, Іващенко Микола Миколайович</i>	110
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ ІСНУВАННЯ В УКРАЇНІ	
<i>Сотнікова Юлія Володимирівна, Клизуб Олексій Олегович</i>	112
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВИХ	

<i>Степанова Ека Рамінівна,</i> <i>Молодецький Геннадій Геннадійович</i> СОЦІАЛЬНІ НАВИЧКИ ДЛЯ ІТ-СПЕЦІАЛІСТІВ	113
СЕКЦІЯ 3. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА	115
<i>Агаєва Катерина Олександрівна</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ЧЕРЕЗ ВПРОВАДЖЕННЯ SMART CITY ТЕХНОЛОГІЙ	115
<i>Александрова Александра Євгенівна</i> РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	116
<i>Емран Рімма ДAUDІВНА</i> ЕЛЕКТРОНІ ВИБОРИ: КРОК В МАЙБУТНЄ ЧИ ВИКЛИК ДЛЯ ДЕМОКРАТІЇ?	119
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Гальцев Сергій Михайлович</i> ЛЕГІСЛЯТИВНІ ТА РЕГУЛЯТОРНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНО- ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	121
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Гальцев Сергій Михайлович</i> ПОДАЛЬШЕ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ БАЗИ В СФЕРІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ	122
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Коваль Софія Павлівна</i> ЦИФРОВІ МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРІВ: ЗМІНА ПАРАДИГМИ В УПРАВЛІННІ	124
<i>Єрмоленко Оксана Олександрівна,</i> <i>Коньшина Інна Романівна</i> НОРМАТИВНО ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	126
<i>Зейналов Рашад Шукюр Огли</i> НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ	127
<i>Лола Юлія Юрїївна, Катешко Владислав Олексійович</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	129
<i>Нікулін Валентин Іванович</i> ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	131
<i>Нікулін Валентин Іванович</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	134
<i>Пашнєв Віталій Олексійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	135

систематизувати показники готовності до цифрової трансформації, щоб легше оцінювати та розвивати цифрові стратегії в управлінні персоналом.

Підвищення готовності персоналу до цифрової трансформації є критичним етапом для забезпечення успішної інтеграції цифрових стратегій в організації. З огляду на зростання важливості цифрових технологій у бізнесі та конкурентному середовищі, готовність персоналу визначає спроможність компанії адаптуватися до швидкозмінного цифрового ландшафту.

Таким чином, комплексний підхід до підвищення готовності персоналу до цифрової трансформації, який враховує освітні, культурні та технологічні аспекти, є ключем до успішної імплементації цифрових стратегій та забезпечення конкурентоспроможності організації в еру цифрового бізнесу. Подальші дослідження мають бути спрямовані на дослідження систем оцінки та відстеження результативності працівників в контексті цифрової трансформації.

Перелік використаних джерел:

1. Власенко Т. А. Модель оцінки готовності підприємства до стратегічних змін. *Проблеми економіки*. 2019. №3. С. 84–90. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-3-84-90>.
2. Воронкова В. Г. Філософія цифрової людини і цифрового суспільства: теорія і практика : монографія. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 460 с.
3. Харламов П. (2021). Цифрова трансформація: чому вона необхідна кожній компанії. Mind.ua. ТОВ «Фьючер Медіа». URL: <https://mind.ua/publications/20229223-cifrova-transformaciya-chomu-vona-neobhidna-kozhnij-kompaniyi>.
4. Хлебінська О. І Теоретичні підходи до цифровізації та цифрової трансформації. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи*: зб. тез доп. II Міжнар. Наук.-практ. Конф., Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка». 2021. 288 с.

УДК 331.103.3

Семенченко Андрій Володимирович,

к.е.н., доц., доцент кафедри соціальної економіки,

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

Семенченко Аліна Володимирівна,

к.е.н., доц., доцент кафедри соціальної економіки,

Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРИНЦИПІВ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Ефективне управління передбачає раціональне поєднання трудових процесів у часі та просторі відповідно до конкретних умов, за яких здійснюється продуктивна діяльність. При організації виробничого процесу необхідно враховувати низку вимог, дотримання яких забезпечить процес виробництва матеріальної продукції та сприятиме підвищенню ефективності виробничої системи підприємства. Це можливо за умови організації виробництва за певними принципами з урахуванням особливостей кожного підприємства. Тому дослідження організаційних принципів ефективного управління є важливою умовою підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Питання аналізу принципів управління підприємством досліджували такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як Л. Балабанова [1], М. Виноградський [2], Н. Лук'яненко, С. Калініна, І. Багрова та інші. В роботах акцент ставиться на проблему підвищення ефективності використання особистого часу керівником підприємства, особливості організації праці менеджера з управління персоналом та ефективного використання часу [3]. Проте питання удосконалення організаційних принципів ефективного управління потребують подальшого вивчення та аналізу.

Метою дослідження є вивчення організаційних принципів ефективного управління підприємством.

Організаційні принципи – це основні правила, які сприяють раціональній організації виробничих систем. Цей принцип встановлено з урахуванням практичного досвіду виробничих

організацій. Це надає їм об'єктивного характеру. Використання цього створює більше можливостей для досягнення цілей підприємства [4].

Організаційні принципи визначають дію кожного закону і відображають конкретний напрямок його розвитку. У рамках наукових досліджень організації виробництва та практичної діяльності розроблено низку принципів, застосування яких дає змогу створити сприятливі виробничі умови для досягнення поставлених корпоративних цілей.

Принцип організації відображає загальний і цілісний підхід до розгляду всіх процесів, що відбуваються на підприємстві. Оскільки саме підприємство є виробничою системою, то його діяльність як системи повинна бути організована з урахуванням усіх елементів внутрішнього та зовнішнього середовища. Реалізація принципу системності передбачає загальне і комплексне виконання всіх робіт, виготовлення всієї продукції, необхідної номенклатури і необхідної кількості окремих частин продукції для забезпечення необхідного асортименту. Це включає порядок випуску і відповідну періодичність.

Принцип спеціалізації – форма поділу праці, що характеризується зосередженням на одному робочому місці обмеженого кола завдань з виробництва продукції або виконання інших елементів виробничого процесу. Спеціалізація скорочує різноманітність завдань і завдань, а також різноманітність обробних та інших елементів виробничого процесу. При цьому збільшується обсяг виробництва однотипних деталей і ступінь організації виробничого процесу [2].

Принцип стандартизації ґрунтується на стандартизації, уніфікації, типізації та нормалізації деталей, вузлів, виробів, нових пристроїв і технологій у всіх функціональних складових, шляхом максимального використання в технічній підготовці виробництва, діяльності, їх елементів та встановлення вимог до організації результату своєї системи виробництва. Стандарт також встановлює однакові вимоги до готової продукції, основних матеріалів, напівфабрикатів, способів управління, випробувань, транспортування, зберігання та споживання.

Принцип уніфікації полягає в забезпеченні однакових методів і технологічних процесів основної галузі, допоміжної промисловості та сфери обслуговування, а також форми, розмірів, композиційної будови та інших структурних параметрів продукції, виробництва або його елементів, інших технологічних процесів. Компанії дотримуються тих самих організаційних кроків. Основною метою цієї асоціації є сприяння усуненню невиправданої різноманітності продуктів і різноманітності частин, які служать одній меті. При цьому з одних і тих же напівфабрикатів, деталей і вузлів виготовляють готову продукцію різного призначення.

Принцип диференціації – це поділ процесу виробництва матеріальних благ на окремі технологічні процеси, операції, переходи, способи, рухи, з метою підвищення їх трудомісткості та забезпечення спеціалізації. Такий поділ праці має фізіологічні, психологічні та економічні межі, особливо коли йдеться про фізичну працю. За цим принципом виробничий процес децентралізується залежно від складності виробу та обсягу виробництва. З реалізацією принципу диференціації технологічних процесів виник новий тип виробництва – потокове [1].

Принцип концентрації полягає в одночасному або комплексному здійсненні виробничих операцій, таких як обробка, складання, транспортування деталей, утилізація відходів тощо, залежно від технологічного процесу. Дотримання принципу концентрації вимагає використання механізмів, машин і обладнання (обробні центри, верстати з ЧПК), що забезпечують виконання складних виробничих процесів.

Принцип інтеграції означає об'єднання якомога більшої кількості бізнес-процесів і виробничих процесів на одному робочому місці, відділі або компанії. Він має напрям, протилежний диференціальному принципу. Принцип інтеграції найбільш широко реалізується в усьому технологічному циклі, наприклад у гнучких виробничих системах. Цей принцип спрямовує зусилля організації на інтеграцію базових процесів, процесів підтримки та обслуговування.

Принцип паралельності, який об'єднує операції та процеси в часі для виконання роботи з окремих частин або операцій виробничого процесу одночасно [3]. Це реалізується в організації одночасного виготовлення окремих деталей одного і того ж виробу, застосуванні багатоінструментальної обробки його деталей, паралельному русі робочих вузлів і забезпеченні поєднання часу на виконання технічних, допоміжних і обслуговуючих операцій. . Одночасне

виконання різних операцій і стадій виробничого процесу сприяє його безперервності та повторюваності.

Отже, використання визначених організаційних принципів ефективного управління підприємством позитивно впливає на результативність діяльності підприємств та є важливим чинником забезпечення успішної діяльності та формування стійких конкурентних переваг підприємства в довгостроковій перспективі. Подальші дослідження мають бути спрямовані на дослідження методів визначення робочого часу на підприємстві.

1. Перелік використаних джерел:

1. Економіка праці : навч. посіб. / Г. В. Назарова, Х. Ф. Агавердієва, Н. В. Аграмакова [та ін.] ; за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с. 2. Зливка В.М. Роль нормування праці в забезпеченні раціонального та ефективного застосування всіх видів ресурсів. *Економіка АПК*. 2020. № 4. С. 22– 25. 3. Кучеренко С. Ю., Леваєва Л. Ю. Особливості організації та нормування праці в Україні. *Економічний вісник університету*. 2019. Вип. 40. С. 96–101. 4. Організація та нормування праці : навч. посіб. / Г. В. Назарова, О. В. Іванісов, А. В. Семенченко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 355 с.

УДК 330.354

Сиводід Анастасія Сергіївна, здобувач першого курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 232 “Соціальне забезпечення”,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНІСТЬ ІТ-СФЕРИ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ³²

У сучасному цифровому світі ІТ-сфера займає провідне місце в економічному розвитку країни. Розширення технологій і зростання попиту на ІТ-послуги створюють нові можливості для розвитку цієї галузі. Однак, разом зі збільшенням числа ІТ-підприємств і фахівців, на ринку праці з'являється все більше конкуренції. Тому вивчення конкурентоспроможності ІТ-сфери на ринку праці є важливим завданням, яке дозволяє розуміти фактори, що впливають на успіх індустрії та забезпечують сталість її розвитку.

Окремі аспекти досліджуваної теми знайшли своє відображення у працях таких науковців, як: Акіліна О. В., Ільч Л. М. [1], Волковський М.А., [3], Більшість дослідників акцентують увагу на аналізі потенціалу та перспектив розвитку ІТ-ринку праці в Україні, а також ключових факторів, що впливають на конкурентність ІТ-сектору, таких як інфраструктура, кадровий потенціал, фінансова підтримка та інші.

На думку Акіліна О.В., проблеми розвитку галузі ІТ вимагають посиленої уваги з боку науковців та практиків, оскільки результати впровадження ІТ-технологій зможуть вивести Україну на принципово нову модель організації робочих місць. До 2030 року під впливом розвитку ІТ-технологій ринок праці зазнає значних трансформацій, які будуть пов'язані з поступовим зникненням окремих професій та появою нових, що вимагатимуть принципово нових підходів до підготовки висококваліфікованих людських ресурсів [1].

ІТ-сфера притягує значні інвестиції та стимулює економічне зростання. За останні десятиліття ІТ-сектор став суттєвою складовою частиною світової економіки. Розробка програмного забезпечення, створення мобільних додатків, штучний інтелект, аналітика даних та інші сфери ІТ проникають у різні галузі, що збільшує попит на ІТ-фахівців. Захоплюючи кар'єрні можливості та високі заробітні плати роблять ІТ-сферу привабливою для багатьох молодих людей. Однак, існує значна конкуренція серед ІТ-фахівців, і вони повинні мати широкий спектр навичок, щоб вибитися серед інших кандидатів. Навички програмування, аналітика даних, кібербезпека,

³² Науковий керівник – Мішина Світлана Володимирівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної економіки, ХНЕУ ім. С. Кузнеця.